

Onderwijs

Van der Steeg *et al.* onderzoeken voor het **Centraal Planbureau** de verandering in het niveau van het Nederlandse onderwijs. Zij concluderen dat deze onderwijsprestaties sinds het begin van deze eeuw dalende zijn. Volgens de onderzoekers kost de daling van de prestaties op wiskundig gebied de Nederlandse economie op de lange termijn structureel enkele procenten van het bruto binnenlands product. Met name de beste leerlingen blijken achter te blijven. Om de dalende trend te keren moeten er volgens de onderzoekers betere leraren voor de klas komen te staan en moet er meer uren les gegeven worden in de kernvaardigheden lezen, wiskunde en natuurwetenschappen.

Steeg, M. van der, N. Vermeer en D. Lanser (2011) Niveau onderwijs daalt. Vooral beste leerlingen blijven achter. *CPB Policy Brief*, 2011(05).

Kapitaal

Lashitew onderzoekt voor het **Groningen Growth and Development Centre** of toegang tot kredietverlening de kosten van kapitaal van kleine ondernemingen beïnvloedt. Hiervoor gebruikt hij de dataset van de *World Bank's Enterprises Survey* waarin gegevens zijn opgenomen van bedrijven uit 84 ontwikkelingslanden. Het gaat hierbij met name om kleine en middelgrote bedrijven die extra kapitaal veelal van een bank moeten lenen omdat er in de onderzochte landen geen goed ontwikkelde aandelenmarkten zijn. Toegang tot kredietverlening zorgt voor een daling van de kapitaalkosten, wat ontwikkeling van de financiële dienstverlening noodzakelijk maakt.

Lashitew, A.A. (2011) Does access to finance lower firms' cost of capital? Empirical evidence from international manufacturing data. *Groningen Growth and Development Centre Research Memorandum*, GD-120.

Familie

Knoef en Kooreman onderzoeken voor **Netspar** het beslissingsproces van volwassen kinderen met betrekking tot het geven van mantelzorg aan hun ouders. De onderzoekers gebruiken hiervoor twee datasets uit twaalf Europese landen, die de voorkeuren van volwassen kinderen weergeven met betrekking tot consumptie, vrije tijd en mantelzorg. Het onderzoek laat zien dat de hoeveelheid zorg die ouders van hun kinderen ontvangen met name afhankelijk is van de vraag of de kinderen hun afwegingen met betrekking tot zorg onderling afstemmen. Voor driekwart van de gezinnen geldt dat de kinderen hun zorgverlening aan hun ouders niet optimaal coördineren. Als zij dit wel zouden doen, zouden ouders per week gemiddeld vijftig procent meer mantelzorg ontvangen.

Knoef, M. en P. Kooreman (2011) The effects of cooperation: a structural model of siblings' caregiving interactions. *Netspar Discussion Papers*, 2011(46).

Vooruitzichten

De Nederlandsche Bank heeft haar nieuwe halfjaarlijkse raming uitgebracht waarin zij voorspellingen doet voor de Nederlandse economie. Volgens DNB blijft het groeitempo van de Nederlandse economie de komende jaren gematigd en stabiliseert de bbp-groei rond de twee procent per jaar. De bank voorziet een afzwakking van de conjunctuur in de komende periode waardoor de groei in 2012 uitkomt op 1,7 procent. Dit hangt samen met het balansherstel waar zowel huishoudens als de overheid voorlopig voorrang aan geven. Met name de Europese schuldencrisis en de onzekerheid hierover kunnen in de nabije toekomst via de financiële markten doorwerken in de reële economie in het gehele eurogebied.

De Nederlandsche Bank (2011) *Economische ontwikkelingen en vooruitzichten*. Amsterdam: De Nederlandsche Bank N.V.

Welzijn

Kapteyn *et al.* onderzoeken namens **CentER** de verschillen in door mensen zelf gerapporteerde tevredenheid met het eigen inkomen. De subjectieve waarderingen van mensen uit verschillende landen zijn onderhevig aan verschillende culturele kaders en dus niet goed te vergelijken. Een voorbeeld hiervan is de subjectieve waardering van het verschil tussen de termen "redelijk tevreden" en "tevreden" als antwoorden in een vragenlijst. Als oplossing hiervoor maken de onderzoekers gebruik van anker-vignetten in hun vragenlijsten waarbij respondenten aangeven hoe ze hun eigen situatie waarderen maar ook die van een hypothetisch ander persoon welke omschreven wordt in de vragenlijst. De onderzoekers concluderen dat onderzoek naar welzijn zeer gebaat is bij het gebruik van anker-vignetten.

Kapteyn, A., J.P. Smith en A. van Soest (2011) Are Americans really less happy with their incomes? *CentER Discussion Paper Series*, 2011(059).

PISA

Dronkers *et al.* onderzoeken namens **ROA** het gecombineerd effect van schooleigenschappen, leerlingenpopulatie en leerwegen op de onderwijsresultaten van vijftienjarigen. Ze gebruiken gegevens uit het PISA 2006-onderzoek en tonen aan dat analyses waarin schooleigenschappen zoals urbanisatiegraad, lerarentekort en schoolgrootte niet worden meegenomen en waarin geen verschil wordt gemaakt tussen bijvoorbeeld algemeen-vormende of beroepsvoorbereidende leerwegen, geen betrouwbare uitkomsten opleveren. Daarnaast concluderen de onderzoekers dat er niet één superieur schoolsysteem bestaat: sommige leerlingen presteren beter in een gelaagd systeem met veel diversificatie tussen de niveaus van leerlingen, terwijl andere juist beter presteren in een schoolsysteem waar verschillende niveaus meer samengaan.

Dronkers, J., R. van der Velden en A. Dunne (2011) The effects of educational systems, school-composition, track-level, parental background and immigrants' origins on the achievement of 15-years old native and immigrant students. A reanalysis of PISA 2006. *ROA Research Memorandum*, 2011(6).

Selectie

Van der Steeg onderzoekt voor het **Centraal Planbureau** het verband tussen het moment van selectie en de prestaties en vervolgloopbanen van bovenmodale leerlingen op vijftienjarige leeftijd. In Nederland worden leerlingen internationaal gezien vroeg in klassen van verschillende niveaus ingedeeld, op twaalfjarige in plaats van vijftien- of zestienjarige leeftijd. De conclusie van de analyses is dat vroege selectie positief uitpakt op toetscores bij taal en rekenen voor bovenmodale leerlingen. Ook halen de vroeger geselecteerde leerlingen uiteindelijk een hoger onderwijsniveau. Vroege selectie lijkt een van de verklaringen te vormen voor de internationaal relatief verbeterde positie van bovenmodale Nederlandse vijftienjarige leerlingen ten opzichte van de positie op negenjarige leeftijd.

Steeg, M. van der (2011) *Invloed vroege selectie op bovenkant vaardigheidsverdeling*. CPB Achtergronddocument bij CPB Policy Brief 2011/5. Den Haag: Centraal Planbureau.

Innovatie

Hall en Helmers onderzoeken voor **UNU-MERIT** de eigenschappen van 238 patenten op in totaal 94 uitvindingen die door grote multinationale bedrijven zijn geregistreerd bij de stichting *Eco-Patent Commons*, waarmee deze vrij van royalty's beschikbaar zijn voor iedereen die er gebruik van wil maken. De patenten waar het om gaat zijn gerelateerd aan producten of processen die klimaatverandering tegengaan. De onderzoeker concludeert dat de patenten waardevol zijn en niet alleen beschikbaar woden gesteld om de eigenaar een goede naam te geven. Ze zijn over het algemeen wel afgeleid van reeds bestaande technologieën, wat aangeeft dat het meestal niet om heel radicale vernieuwingen gaat.

Hall, B.H. en C. Helmers (2011) *Innovation and diffusion of clean/green technology: can patent commons help?* UNU-MERIT Working Paper Series, 2011(25).

Alternatief

Kooreman en Baars onderzoeken voor **IZA** de kosteneffectiviteit van alternatieve geneeswijzen in vergelijking met conventionele geneeskunde. Hiertoe gebruiken zij een dataset van een Nederlandse zorgverzekeraar met gegevens van meer dan 150.000 verzekerden over de periode 2006–2009. De onderzoekers hebben gegevens van 1913 conventionele huisartsen vergeleken met 79 huisartsen die geschoold waren in acupunctuur, homeopathie of antroposofische geneeskunde. De onderzoekers concluderen dat, afhankelijk van de leeftijdsgroep en het soort van alternatieve scholing, patiënten van een huisarts met alternatieve scholing tot dertig procent lagere gezondheidszorgkosten en sterftcijfers genereren.

Kooreman, P. en E.W. Baars (2011) *Patients whose GP knows complementary medicine tend to have lower costs and live longer*. IZA Discussion Papers, 5753.

SINDS 1916

Dollar

Voor de **Europese Centrale Bank** onderzoeken Bracke en Bunda of er de facto nog steeds een dollarstandaard geldt in de wereld. Hiertoe onderzoeken zij het wisselkoersbeleid van 149 opkomende economieën gedurende de periode 1980-2010. De onderzoekers ontwikkelen een indicator die weergeeft in welke mate de valuta's van de onderzochte landen vrij of gekoppeld zijn en, indien gekoppeld, aan welke valuta's. De ontwikkeling van deze indicator gedurende de onderzochte periode laat zien dat er in de praktijk nog steeds sprake is van een dollarstandaard, ondanks incidentele ontkoppelingen tijdens grote financiële crises.

Bracke, T. en I. Bunda (2011) *Exchange rate anchoring: is there still a de facto US dollar standard?* ECB Working Paper Series, 1353.

Protectionisme

Henn en McDonald onderzoeken namens het **IMF** de effecten van crisismaatregelen die overheden de afgelopen jaren hebben genomen op handelsstromen. De onderzoekers concluderen dat grensmaatregelen een relatief kleine impact hebben gehad op handelsstromen terwijl binnenlandse maatregelen als *bailouts* en subsidies juist een substantieel effect hebben gehad op de handelsstromen in de betreffende sectoren. De grensmaatregelen van ontwikkelde economieën zijn vooral nadelig geweest voor ontwikkelingslanden. Binnenlandse steun aan bedrijven en sectoren in ontwikkelde economieën is voornamelijk schadelijk gebleken voor de economie in andere ontwikkelde landen.

Henn, C. en B. McDonald (2011) *Protectionist responses to the crisis: damage observed in product-level trade*. IMF Working Papers, 2011(139).

Belasting

Huizinga *et al.* onderzoeken voor het **European Banking Center** hoe dubbele belastingheffing internationale bancaire activiteiten beïnvloedt. Hiertoe gebruiken ze een dataset met gegevens van banken in 38 landen in de periode 1998-2008. De onderzoekers analyseren belastingheffing in het thuisland op inkomen waarover in het gastland ook al belasting is betaald. Deze belastingheffing vermindert de directe buitenlandse investeringen van banken. Daarnaast wordt de heffing van dergelijke dubbele belasting meestal volledig doorgerekend aan buitenlandse klanten middels hogere rentetarieven. De onderzoekers concluderen dat de dubbele belasting op internationaal bancaire inkomen de bancaire activiteiten verstoort, terwijl de last van de belasting wordt gedragen door de klanten in het gastland.

Huizinga, H., J. Voget en W. Wagner (2011) *International taxation and cross-border banking*. European Banking Center Discussion Papers, 2011(015).